

Uitgebreidere studies

VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

De kwestie van de zondag of de sabbat

Door Otis Q. Sellers,
Bijbelleraar

De twee onderwerpen die in deze brochure worden behandeld, zijn onderwerpen waarover vastgeroeste ideeën, persoonlijke religieuze vooroordelen en traditionele opvattingen zich bijna onvermijdelijk doen gelden, waarbij alles wat in het Woord van God wordt geopenbaard, wordt buitengesloten. Over deze onderwerpen zijn velen er zo volledig van overtuigd dat wat zij geloven de waarheid is, dat zij hun overtuigingen feitelijk in het Woord van God lezen en op elke bladzijde daarvan een bevestiging menen te vinden. Er was een tijd dat dit misschien ook voor deze schrijver gold, maar nu hij zijn hart en geest zorgvuldig voor de Heer onderzoekt, is hij ervan overtuigd dat zijn eigen ideeën, vooroordelen en tradities al lang geleden zijn afgelegd en dat wat hij nu uiteenzet de juiste waarheid van God is.

Het schrijven van deze brochure is voortgekomen uit een zeer duidelijke behoefte. Er zijn honderden brieven ontvangen waarin om hulp werd gevraagd bij deze twee vragen. Ik heb geen andere hulp te bieden dan die in het Woord van God wordt geopenbaard. Ik zal niet proberen de stellige feiten van Gods openbaring te verdraaien om ze iets te laten leren. Er zal geen druk worden uitgeoefend op de Schrift om enig punt te bewijzen. Ik ben niet van plan om iets te bewijzen – noch dat de zevende dag moet worden geëerbiedigd, noch dat de eerste dag moet worden gehouden. Dit zal zowel sabbatvierders als zondagseviers teleurstellen. Maar ik denk dat het hen die geleid willen worden in de waarheid van Gods Woord, tevreden zal stellen.

De kwestie van de sabbat

De eerste vermelding die enig verband houdt met dit onderwerp is **Genesis 2:1-3**:

“Alzo werden voltooid de hemel en de aarde en al hun heer. Toen God op de zevende dag het werk voltooid had, dat Hij gemaakt had, rustte Hij op de zevende dag van al het werk, dat Hij gemaakt had. En God zegende de zevende dag en heiligde die, omdat Hij daarop gerust heeft van al het werk, dat God scheppende tot stand had gebracht.”¹

We moeten de Schrift altijd alle mogelijke betekenissen toekennen, maar we moeten altijd op onze hoede zijn om er geen ideeën in te lezen die er niet staan, maar die we misschien wel graag zouden willen zien staan. Er zijn veel mensen die in het hierboven geciteerde gedeelte de gedachte lezen dat de sabbat in Eden aan de mens werd opgelegd als een dag die in acht moest worden genomen. Dit, zo benadrukken zij, maakt het voor alle mensen te allen tijde bindend. Een zorgvuldige en onbevooroordeelde bestudering van dit gedeelte zal aantonen dat dit er niet in wordt onderwezen, noch gesuggereerd.

In dit gedeelte wordt ons verteld dat God zijn werk had voltooid en op de zevende dag van al zijn werk rustte. Het woord ‘rusten’ dat hier is gebruikt, geeft niet nauwkeurig de betekenis van het Hebreeuwse woord weer. Ons woord ‘rusten’ verwijst naar wat we doen als we moe zijn, maar het is onredelijk om te denken dat Gods werk Hem zo vermoeide dat Hij rust nodig had. God hield op of stopte, maar Hij rustte niet. Op de zevende dag voltooide Hij zijn werk en hield Hij op met zijn werk.

Het feit dat God op de zevende dag met al zijn werk ophield, heeft sommigen ertoe gebracht te beweren dat wij zijn voorbeeld moeten volgen en hetzelfde moeten doen. Een dergelijke redenering is volstrekt onjuist, tenzij kan worden aangetoond dat het onze plicht is om alles te doen wat God deed en Hem in elk voorbeeld te volgen. Onszelf verplichten iets te doen alleen omdat God of Christus het deed, is een zelfopgelegde wet die nooit aanvaardbaar is voor God. Het is de plicht van de soldaat om bevelen op te volgen, niet om de generaal na te doen. Het eerste hoofdstuk van Genesis bevat eenendertig dingen die God heeft gedaan. Waarom moeten we Hem dan navolgen vanaf het tweeëndertigste ding dat Hij deed?

¹ Alle voetnoten zijn van de vertaler.

Tenzij anders aangegeven, zijn alle citaten uit de Nieuwe Vertaling 1951 van het NBG. (NBG51).

God zegende die

In dit gedeelte wordt ons ook verteld dat God de zevende dag zegende. Het woord 'zegende' is verworden tot een ritueel woord dat weinig betekenis lijkt te hebben. Mensen gebruiken het zonder dat het enige zin heeft, en ze horen het zonder dat het enige betekenis voor hen heeft. Ze bidden dat God hen 'zal zegenen' en lijken daarmee te bedoelen dat God hen geestelijke, materiële of fysieke voordelen zal geven. Maar het woord kan dit niet aangeven wanneer wij God 'zegenen' of wanneer God een dag zegent.

Het Griekse woord voor 'zegenen' is *EULOGĒŌ*, waar ons woord 'eulogie' van is afgeleid. Dit is het woord dat in de Septuaginta-versie van dit gedeelte wordt gebruikt, en dit geeft de beste aanwijzing voor de betekenis ervan. Het woord *EULOGĒŌ* betekent 'goed spreken over, prijzen, of gunstig beoordelen'. We kunnen God aanroepen om dit voor anderen te doen, of we kunnen het zelf doen ten opzichte van God.

Als ik iets positiefs zeg over iets, of iets prijs, dan zegen ik het. Sommige dingen die voor anderen waardeloos zijn, kunnen voor mij bijvoorbeeld van grote waarde zijn en misschien ben ik bereid er een hoge prijs voor te betalen. Als ik zeg "dat is voor mij duizend dollar waard", dan heb ik iets positiefs gezegd over dat ding, het geprezen of gezegend.

Als ik een steen zou vinden die een ongeslepen edelsteen lijkt te zijn. zou ik, als gevolg van wishful thinking, kunnen zeggen dat het een onberispelijke diamant van grote waarde is. Dat zou mijn zegen op die steen zijn, aangezien ik er iets positiefs over heb gezegd. Maar die zegen zou waardeloos zijn, omdat ik niets weet over edelstenen of hun waarde. Maar als de steen naar een gekwalificeerde en erkende gemmoloog zou worden gebracht en hij zou zeggen dat het een diamant van grote waarde is, dan zou dat heel anders zijn. Een expert heeft nu lovende woorden gesproken over die steen, hem geprezen of gezegend.

Als we deze illustratie toepassen, zien we hoe God zes dagen heeft gewerkt, maar aan geen van die dagen een speciale betekenis heeft gehecht, zelfs niet aan de dag waarop Hij de mens heeft geschapen. Voor ons lijkt dat misschien de belangrijkste dag van allemaal, maar voor God was het een zelfde dag als de vijf dagen ervoor. Maar toen de zevende dag aanbrak, hield God op met al zijn arbeid en zegende Hij de zevende dag, of sprak Hij lovend over die dag. Dit gaf die dag een waarde die geen enkele andere dag bezat. Hij werd buitengewoon kostbaar voor God. Hoe anderen er ook over mogen denken, de zevende dag was voor Hem waardevoller dan alle andere dagen.

Dit betekent echter geenszins dat God dit kostbare bezit aan de mens heeft gegeven die Hij heeft geschapen, of dat de mens het recht heeft om zich hierop te storten en aanspraak te maken op deze dag. Net zo min als ik mijn kostbare edelsteen aan u zou geven op het moment dat ik de grote waarde ervan heb ontdekt, of dat u het recht heeft om zich erop te storten en mijn diamant te pakken zodra u heeft gehoord dat een expert er lovend over sprak. Het is duidelijk dat als iemand iets heeft dat kostbaar voor hem is, dat in zijn ogen van grote waarde is, hij uiterst zorgvuldig zal zijn met aan wie hij het geeft. Bovendien zal het schenken ervan blijf geven van een hoge waardering of liefde die de schenker heeft voor degene aan wie het wordt gegeven.

Zo was het ook nadat God grote waarde had toegekend aan de zevende dag. Het bleef zijn kostbare eigendom. En hoewel mensen het misschien zouden willen hebben, kunnen ze het niet krijgen tenzij God het hun schenkt. Ze kunnen het zondermeer nemen.

Sommigen beweren dat, aangezien God de zevende dag heeft gezegend, alle mensen moeten proberen deze te houden. Maar dat volgt hier niet uit. Voordat God de zevende dag zegende, had Hij Adam en Eva gezegend. Later zegende Hij Noach en zijn zonen, en daarna Abraham. Dit betekent echter niet dat wij deze mensen op een speciale manier moeten eren. God sprak goed over hen, dus ik moet over hen denken zoals God over hen denkt, maar verder ga ik niet.

God heiligde die

We leren uit dit gedeelte ook dat God de zevende dag heeft geheiligd. Het woord 'geheiligd' is ook een religieus woord geworden. In veel kringen wordt het opgevat als 'zondeloos maken', maar dat is niet de betekenis. Letterlijk betekent het 'apart zetten'. Wanneer God dit doet, betekent het altijd dat Hij iets apart zet voor zijn eigen gebruik. Dit komt het best tot uiting in het woord 'geheiligd'.

Uit de eerste keer dat 'de zevende dag' voorkomt, hebben we dus geleerd dat God op de zevende dag al zijn werk heeft gestaakt, dat Hij er grote waarde aan hechtte en dat Hij deze dag apart heeft gezet voor zijn eigen gebruik. Wat Hij er precies mee gaat doen of aan wie Hij deze dag zal geven, moet nog worden ontdekt. Dit is niet de plaats om onze eigen ideeën in het Woord te lezen. Het is nu de tijd om de waarheid te ontdekken uit wat Gods Woord hierover openbaart.

De sabbat is aan Israël gegeven

Als de algemeen aanvaarde chronologie correct is, en we hebben goede redenen om aan te nemen dat dit zo is, dan ligt er 2500 jaar menselijke geschiedenis tussen Adam en Mozes. In die periode was de kostbare zevende dag volledig Gods eigendom. Hij had deze dag na de schepping van de mens gezegend en daarmee oneindige waarde gegeven. Hij had deze dag apart gezet voor zijn eigen gebruik, maar er is geen verslag dat Hij er ooit gebruik van heeft gemaakt. Hij heeft hem niet aan een mens of een groep mensen gegeven. In al die tijd was zijn kostbaarheid niet veranderd. Dat kon ook niet, aangezien Hij hem gezegend had. Maar na 2500 jaar zien we dat hij aan een bepaalde groep mensen wordt gegeven.

Vierhonderd jaar voordat hij aan deze mensen werd gegeven, had God een man genaamd Abram geroepen. We lezen hierover in Genesis 12. Deze Abram werd door God opgedragen om zijn land en zijn geboorteplaats te verlaten, weg van al zijn familieleden, zelfs zijn naaste verwanten, en naar een land te gaan dat God hem zou wijzen. In Gods overeenkomst (verbond) met hem beloofde Hij om van hem een groot volk te maken, zijn naam groot te maken, hem te zegenen en hem tot een zegen te maken (zie Gen.12:1-3).

Vanaf dit punt hebben het Oude Testament en de vier evangeliën voornamelijk betrekking op de nakomelingen (het zaad) van deze man Abram. Het is een verslag van Gods omgang met hen. We worden stap voor stap geleid door Gods verandering van de naam van deze man in Abraham, de geboorte van zijn zoon Isaak, aan wie het verbond werd bevestigd; de geboorte van Jakob, wiens naam werd veranderd in Israël, die de vader werd van twaalf zonen en deze zonen werden de hoofden van twaalf families, en deze families (met enkele kleine variaties) werden twaalf stammen, en deze twaalf stammen werden het volk Israël.

Dit was het volk aan wie God beloofde het tot een groot volk te maken, het te zegenen, tot een zegen te maken, een land te geven en voor hem God te zijn, tot zijn volk te nemen en te gebruiken als een kanaal van zegen, zodat alle volken van de aarde door dit volk gezegend zouden worden. En omdat God bij niemand hoger kon zweren, zwoer Hij bij Zichzelf en bevestigde zo deze overeenkomst (zie Gen.23:16-18; Hebr.6:13-17).

De Bijbel kan alleen maar begrepen worden als we het unieke karakter van het volk Israël voor God volledig erkennen. De waarheid die op hen betrekking heeft, is fundamenteel en zonder deze waarheid kan er geen structuur van waarheid worden opgebouwd en in stand blijven.

De groei van Israël van zeventig zielen tot een groot volk vond plaats terwijl zij in slavernij leefden in het land Egypte. Uit deze slavernij werden zij op wonderbaarlijke wijze door God bevrijd. Hij verlostte hen door zijn eigen grote kracht, opende voor hen een droog pad door de Rode Zee, gaf hun water uit een rots toen zij dorst hadden en voedde hen met manna toen zij honger hadden. Toen Hij hun het manna gaf, achtte God het gepast om hen te onderwijzen over het gezegende en geheiligde karakter dat de zevende dag voor Hem had. Hij wilde hen de kostbaarheid ervan in zijn ogen leren voordat Hij het aan hen gaf. Net als bij een kostbare steen die iemand aan een ander geeft, zou de gever de ontvanger wijzen op de grote waarde ervan, opdat deze er niet onzorgvuldig mee om zou gaan en hem kwijt zou raken.

Toen de belofte van het manna aan Israël werd gegeven, kregen zij de opdracht om elke dag naar buiten te gaan en genoeg voor die dag te verzamelen, maar op de zesde dag moesten zij het dubbele ophalen en bereiden (Exodus 16:4-5). Sommige mensen probeerden uit hebzucht en angst een deel van het verzamelde van de eerste dag tot de tweede te bewaren, maar dat raakte bedorven van de wormen en het stonk (Exodus 16:20).

Er werd hun niet verteld waarom ze op de zesde dag twee keer zoveel moesten verzamelen, maar nadat ze dit hadden gedaan, kwamen de leiders van het volk naar Mozes toe en brachten hem verslag uit. Toen legde hij het hun uit. Hij zei: **“Morgen is het de heilige sabbat voor de Heer.”**

Toen zij het manna van de zesde tot de zevende dag bewaarden, bedierf het niet.

“Voorts zeide Mozes: Eet dit vandaag, want heden is het sabbat voor de HERE, vandaag zult gij het niet vinden op het veld. Zes dagen zult gij het verzamelen, maar op de zevende dag is het sabbat; dan is het er niet” (Ex.16:25-26).

Sommige mensen in Israël accepteerden dit niet meteen en wilden op de zevende dag verzamelen, maar ze vonden niets. Dit bracht Yahweh ertoe deze woorden van berisping en instructie tot Mozes te spreken.

“Hoelang weigert gij mijn geboden en wetten te onderhouden? Bedenkt, dat DE HERE U DE SABBAT GEGEVEN HEEFT; daarom geeft Hij u op de zesde dag brood voor twee dagen. Ieder moet op zijn plaats blijven; niemand mag zijn plaats op de zevende dag verlaten. Toen rustte het volk op de zevende dag” (Ex.16:28-30).

Zo gaf God op deze eenvoudige manier zijn kostbare dag aan het volk Israël. Op dat moment ging het alleen om de grote waarheid “dat dit Gods dag van beëindiging was, dat zij niet mochten gaan om manna te zoeken en dat ieder op zijn plaats moest blijven.” Dit was ongeveer alle waarheid die zij op één dag konden ontvangen en verwerken. Al snel zouden zij de volledige regels krijgen voor de naleving ervan. Deze regels zijn te vinden in de wet die God aan zijn volk Israël heeft gegeven.

De wet is aan Israël gegeven

De eigennigheid die zo vaak door veel zogenaamde christenen wordt getoond, hun vastberadenheid om de Bijbel te laten betekenen wat zij denken dat hij moet betekenen, hun doel om er een vooropgezette mening uit te halen, om hem te laten onderbouwen wat zij al geloven, is nergens zo duidelijk als in manier waarop men omgaat met de waarheid die God heeft onthuld over het geven van de wet aan het volk Israël. Ze negeren volledig de waarheid die in het negentiende hoofdstuk van Exodus wordt geopenbaard en beginnen hun beschouwing van de wet dan bij hoofdstuk twintig. Dat de wet alleen aan Israël werd gegeven, in verband met een duidelijk doel van God met dat volk, wordt helder uiteengezet in Exodus 19. Velen beweren dat dit gewoon niet zo kan zijn en daarom negeren ze de eenvoudige waarheid van Gods openbaring in plaats van die te aanvaarden, of proberen ze die te interpreteren om er iets anders uit te halen. Al deze pogingen zijn gedoemd te mislukken, want een of andere trouwe verkondiger zal Gods waarheid onder hun aandacht brengen en hen wijzen op de onjuistheid van hun interpretatie. Dat de wet aan Israël is gegeven en alleen aan dat volk, wordt op veel plaatsen in het Woord van God duidelijk en ondubbelzinnig vermeld.

Op dit punt verwacht ik tegen dit standpunt echter een bezwaar, dat voortkomt uit een diepe onwetendheid over bepaalde grote waarheden en niet uit enige kennis van de waarheid. Vaak wordt het bezwaar geuit dat als de wet alleen aan Israël is gegeven, de rest van de wereld vrij is om de grove zonden te begaan die door de wet worden veroordeeld. Als deze wet alleen voor Israël is, zo stellen zij, dan kan de rest van de wereld afgoderij bedrijven, moord en overspel plegen, liegen, stelen en begeren. Ik bestempel deze redenering als belachelijk en dwaas.

We moeten altijd in gedachten houden dat de mensheid al minstens 2500 jaar op aarde was voordat de wet door God aan Mozes werd gegeven. Gedurende dit tweeënhalf millennium was het altijd verkeerd om afgoderij te bedrijven, moord of overspel te plegen, te stelen, te liegen en te begeren. Bovendien wist elk mens die leefde in

de tijd tussen Adam en Mozes dat deze dingen verkeerd waren. De mens bezat een aangeboren en fundamentele kennis van goed en kwaad. De gedachte dat een mens deze dingen kon doen omdat er geen wet tegen bestond, is absurd. En het is net zo absurd om te denken dat een mens deze dingen kon doen alleen omdat hij geen deel uitmaakte van het volk dat de wet had ontvangen die deze dingen verbood.

Een zorgvuldige bestudering van Romeinen 2 zal aantonen dat ieder mens dezelfde door God gegeven kennis van goed en kwaad bezat, die hem het verschil tussen goed en kwaad leert over elke zaak waarover mensen voor de grote witte troon zullen worden beoordeeld.

“Want er is geen aanzien des persoons bij God. Want allen, die zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en allen, die onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden; want niet de hoorders der wet zijn rechtvaardig bij God, maar de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden. Wanneer toch HEIDENEN, DIE DE WET NIET HEBBEN, VAN NATURE DOEN WAT DE WET GEBIEDT, dan zijn dezen, OFSCHOON ZONDER WET, zichzelf tot wet; immers, zij tonen, dat het werk der wet in hun harten geschreven is, terwijl hun geweten medegetuigt en hun gedachten elkander onderling aanklagen of ook verontschuldigen, ten dage, dat God het in de mensen verborgene oordeelt volgens mijn evangelie, door Christus Jezus” (Rom.2:11-16).

In dit gedeelte wordt ons tweemaal verteld dat de heidenen de wet niet hebben. Dit maakt de kwestie onweerlegbaar duidelijk voor Hen die het Woord van God toestaan om dergelijke zaken te regelen.

Toen God in Exodus 19 de overeenkomst tussen Zichzelf en Israël, die in de wet vervat is, presenteerde, zei Hij:

“Zó zult gij zeggen tot het huis van Jakob en medelen aan de Israëlieten: gij hebt gezien, wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan, en dat Ik u op arendsvleugelen gedragen en tot Mij gebracht heb. Nu dan, indien gij aandachtig naar Mij luistert en mijn verbond bewaart, dan zult gij uit alle volken Mij ten eigendom zijn, want de ganse aarde behoort Mij. En gij zult Mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk. Dit zijn de woorden die gij tot de Israëlieten spreken zult” (Ex.19:3-6).

Op dit voorstel van God antwoordde het volk Israël:

“Alles wat de HERE gesproken heeft, zullen wij doen. En Mozes bracht de woorden van het volk weder aan de HERE over” (Ex.19:8).

Er wordt wel beweerd dat deze woorden geen betrekking konden hebben op de wet, aangezien die nog niet was gegeven en dat het daarom onmogelijk was voor het volk Israël om te beloven een overeenkomst na te komen waarvan de voorwaarden nog niet waren vastgesteld.

Deze redenering is onjuist, aangezien hun acceptatie van deze voorgestelde overeenkomst volledig afhing van hun kennis van Gods vroegere omgang met hen. Zij moesten uit hoe God vroeger met hen was omgegaan, afleiden hoe Hij in de toekomst met hen zou omgaan. Daarom herinnerde God hen aan wat Hij de Egyptenaren had aangedaan en hoe Hij hen bij Zich had gebracht.

Het is alsof een goede vriend naar u toekomt en vraagt: “Wilt je mij een gunst verlenen?” Je volledige vertrouwen in de integriteit en rechtvaardigheid van deze man zou je ertoe kunnen brengen om “ja” te antwoorden, zonder dat je weet wat hij precies van je gaat vragen. Omdat hij een eerlijk man is, zal hij geen oneerlijke eisen aan je stellen.

Daarom kon God Israël eraan herinneren dat al zijn handelingen met hen in hun eigen belang waren geweest. Hij had niets van hen ontvangen, zij hadden alles van Hem ontvangen. Gezien dit feit konden zij elke overeenkomst die Hij hun aanbood accepteren zonder de voorwaarden te kennen. Hun ervaringen uit het verleden zouden hen vertellen dat het in hun hoogste belang zou zijn. Omdat Hij een rechtvaardige God is, die alleen maar gunsten wil schenken, zou Hij geen onredelijke of ondraaglijke eisen aan hen stellen. De overeenkomst was eenvoudig: als zij zijn stem inderdaad zouden gehoorzamen, zou Hij bepaalde wonderbaarlijke dingen voor hen doen (zie Deut.4:13).

Deze overeenkomst was volledig eenzijdig. Israël zou er grote voordelen uit halen. God zou alleen hun toewijding ontvangen. Zij hoefden alleen maar te doen wat zij moesten doen, wat het beste voor hen was, wat hun ware vreugde in het leven zou brengen. Maar door dit te doen zouden zij een bijzondere schat voor God worden. Dit zou betekenen dat Hij hen zou koesteren, beschermen en voor hen zou zorgen, zoals een mens dat zou doen voor kostbare schatten. Ze zouden ook een koninkrijk van priesters worden, dat wil zeggen een volk waardoor andere volken tot God zouden komen en waardoor God tot de volken zou komen.

Een van de vereisten van deze overeenkomst tussen God en Israël betrof het houden van de zevende dag, die kort daarvoor aan hen was gegeven.

“Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt” (Ex.20:8).

De manier waarop zij deze dag moesten gedenken en heiligen, is expliciet vermeld.

“Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat van de HERE, uw God; dan zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch de vreemdeling die in uw steden woont. Want in zes dagen heeft de HERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte op de zevende dag; daarom zegende de HERE de sabbatdag en heiligde die” (Ex.20:9-11).

Deze woorden hebben geen betrekking op het geven van de sabbat aan Israël. Dat was ongeveer dertig dagen eerder gebeurd. Door de eenvoudige uitspraak: **“Bedenkt, dat de HERE u de sabbat gegeven heeft”** (Ex.16:29) heeft God zijn kostbare dag aan het volk Israël gegeven. Tot dan toe was het alleen zijn schat geweest, die “de sabbat van de HERE, uw God” werd genoemd. Ongeveer een maand voordat de wet op de berg Sinaï werd gegeven, was de sabbat het gezamenlijke bezit van God en Israël geworden. De waarheid die in Exodus 20 wordt uiteengezet, schonk de sabbat niet aan Israël. Zij regelde en stuurde de naleving van de sabbat die kort daarvoor aan hen was gegeven.

Er zijn mensen die beweren “dat het sabbatgebod deel uitmaakte van Gods wet voordat de wet op de berg Sinaï werd gegeven”. Zij bewijzen dit met het feit dat de sabbat een maand voordat zij naar de Sinaï kwamen aan Israël werd gegeven. Hieruit leiden zij af dat “zowel de sabbat als de wet al vanaf de schepping bestonden”.

De sabbat begon niet bij de schepping. Hij begon zeven dagen nadat God was begonnen met het herstel van de hemelen en de aarde, die door de grote verstering in chaos waren geraakt. Maar hoewel de sabbat al 2500 jaar bestond voordat hij aan Israël werd gegeven, was hij Gods kostbare bezit en kon geen mens op aarde zeggen dat God deze dag aan hem had gegeven.

We mogen de sabbat nooit beschouwen als een lastige wet die moet worden nageleefd. Hij moet altijd worden beschouwd als Gods kostbare bezit dat Hij aan bepaalde mensen heeft geschonken. Dit geschenk toonde aan dat zij een bijzondere plaats in zijn hart innamen. Het schenken van deze gift vond plaats voordat de wet werd gegeven. De wet had tot doel deze kostbare schat te bewaken en te behouden.

Er moet in het bijzonder worden opgemerkt dat in Exodus 20:10 nadrukkelijk wordt gesteld dat **“de zevende dag is de sabbat van de HERE, uw God”**. De gelovige die zijn Bijbel markeert, zou dit in het rood moeten onderstrepen en het voor altijd in zijn hart moeten sluiten. Deze uitspraak verklaart welke dag de sabbat is. Voor God is het de zevende dag, ongeacht wat de mens ervan denkt, zegt of besluit. Keizers, pausen, kerkelijke concilies en geloofsbelijdenissen hebben verklaard dat het een verplichting is om de eerste dag van de week als sabbat te houden. Al deze besluiten hebben voor God geen betekenis. De sabbat kan niet worden veranderd. Het Woord staat nog steeds: **“de zevende dag is de sabbat van de HERE, uw God”**.

Het is waar dat andere dagen voor Israël tot sabbatten werden gemaakt, en dat er sabbatweken en sabbatjaren waren, maar de sabbat der sabbatten was voor Yahweh de zevende dag.

Met deze uitspraken bedoel ik niet dat de mens van God die onder Gods huidige bestuur leeft, moet proberen de zevende dag op enigerlei wijze te houden. Hij heeft niet het recht om dit te doen. In feite heeft hij niet meer recht dan hij zou hebben om de eer van het priesterschap van Israël voor zichzelf op te eisen. “En niemand matigt

zichzelf die waardigheid aan, doch men wordt ertoe geroepen door God, zoals immers ook Aäron” (Hebr.5:4). Als deze sabbat een taak of een last was geweest, zou het de mens nauwelijks verweten kunnen worden als hij die taak of last op zich nam. Maar aangezien de sabbat Gods eigen kostbare bezit is en het schenken ervan een grote eer is voor de ontvanger, kunnen we niet anders dan schande spreken over mensen die zich deze eer toe-eigenen. De sabbat werd aan Israël gegeven en aan geen enkel ander volk. Dit wordt overduidelijk gemaakt door het getuigenis van Exodus 31:12-18,

“De HERE zeide tot Mozes: Gij dan, spreek tot de Israëlieten: maar mijn sabbatten moet gij onderhouden, WANT DAT IS EEN TEKEN TUSSEN MIJ EN U, van geslacht tot geslacht, zodat gij weet, dat Ik de HERE ben, die u heilig. Gij zult de sabbat onderhouden, want deze is iets heiligs voor u; wie hem ontheiligt, zal zeker ter dood gebracht worden, want ieder die daarop werk verricht, zal uitgeroeid worden uit het midden van zijn volksgenoten. Zes dagen mag men arbeiden, maar op de zevende dag zal er een volledige sabbat zijn, de HERE geheiligd: ieder die op de sabbatdag werk verricht, zal zeker ter dood gebracht worden. De Israëlieten zullen de sabbat onderhouden, door de sabbat te vieren, zij en hun nageslacht, als een altoosdurend verbond. TUSSEN MIJ EN DE ISRAELIETEN IS DEZE EEN TEKEN VOOR ALTOOS, want in zes dagen heeft de HERE de hemel en de aarde gemaakt, en op de zevende dag heeft Hij gerust en adem geschept.”

In dit gedeelte zien we de belangrijkste waarheid over de sabbat. Nadat deze aan Israël was gegeven, werd hij een teken tussen God en de kinderen van Israël. God gebruikt zijn woorden altijd zorgvuldig en het woord dat Hij hier gebruikte was ‘teken’. Hij gebruikte niet het woord zegel. Sommigen zouden het idee van een zegel in dit woord willen persen om een basis te leggen voor de fantasierijke interpretaties die zij verbinden aan het “zegel van God” en “het merkteken van het beest” in Openbaring.² God zei echter ‘een teken’ en dit is de gedachte die we moeten vasthouden en we moeten er niet onze eigen gedachten in willen lezen.

Een teken is een symbool of herkenningsteken dat een idee typeert of vertegenwoordigt. Het is iets waarmee iets anders wordt vertegenwoordigd. Dit is wat de sabbat voor Israël werd: het herkenningsteken of symbool van een grote waarheid en die waarheid was de bijzondere relatie die tussen God en dat volk bestond.

Net zoals de trouwring een teken of symbool is tussen man en vrouw, zo werd de sabbat een teken tussen God en Israël. De ring vertegenwoordigt de liefde en de relatie die bestaat tussen de man en de vrouw die daadwerkelijk getrouwd zijn. De cirkel daarvan is een symbool van het oneindige karakter en het metaal daarvan is een teken van de onvergankelijke aard. En net zoals de trouwring geen betekenis zou hebben als de man ze zou uitdelen aan alle vrouwen die de ceremonie bijwoonden, zo zou ook de sabbat een betekenisloos teken zijn tussen God en Israël, tenzij deze het bijzondere bezit van alleen Israël was. Bovendien, net zoals geen enkele ware echtgenote haar trouwring onbelangrijk acht, moest Israël altijd het hoogst mogelijke respect hebben voor de sabbat. Dit blijkt uit de woorden van Mozes tot Israël in Exodus 35:1-3:

“Toen liet Mozes de gehele vergadering der Israëlieten samenkomen en zeide tot hen: Dit zijn de geboden, die de HERE bevolen heeft te doen. Zes dagen zal werk verricht worden, maar op de zevende dag zal het voor u een heilige tijd zijn, een volledige sabbat voor de HERE; ieder, die daarop werk verricht, zal ter dood gebracht worden. Gij zult in geen van uw woningen vuur ontsteken op de sabbatdag.”

Hoewel deze strenge regels en zware straffen ons misschien ongewoon streng lijken, waren ze dat niet voor het volk Israël onder de toenmalige levensomstandigheden. Onder de omstandigheden waarin velen van ons moeten leven, zouden deze regels ondraaglijk, zo niet onmogelijk zijn. Tot dan toe waren deze mensen nomaden geweest, op weg naar een land dat hun was beloofd. Omdat ze zich nog niet als volk in het land hadden gevestigd, waren er nog geen nationale gewoonten of gebruiken ontstaan en bestonden er nog geen diepgewortelde tradities. Het was daarom eenvoudig om gewoonten, gebruiken en tradities in te voeren die volledig in overeenstemming waren met deze wet. En aangezien het klimaat in Palestina zeer mild was, veroorzaakte het geen nadeel of ongemak als er geen vuur mocht worden gestookt. In Michigan, waar deze schrijver woont, kan de temperatuur dalen tot wel - 45 graden Celsius. Verwarming in huis is een absolute noodzaak, vooral als er een baby of een invalide in

² Respectievelijk Openbaring 9:4 en o.a. Openbaring 16:2.

huis is. Als het vuur dan uitgaat, heeft men geen andere keuze dan het opnieuw aan te steken of toe te kijken hoe een dierbare doodvriest. Maar in het gematigde klimaat van Palestina deed zich dat probleem nooit voor. Het kan daar soms fris zijn en een klein vuurtje is dan een echte troost, maar het is geen absolute noodzaak.

In het land Israël stond alles stil op de sabbat of zevende dag. Niemand kon iets kopen, ook al wilde hij dat, want niemand wilde iets aan hem verkopen. Als iemand iets probeerde te verkopen, vond hij geen kopers. Alle activiteiten – commerciële, overheids- en religieuze – kwamen op de zevende dag volledig tot stilstand.

Een buitenlandse koopman die op de zevende dag van de week het land Palestina bezocht, zou getuige zijn geweest van een vreemd en ongebruikelijk schouwspel. Alle vormen van activiteit lagen volledig stil. Het was geen dag van religieuze activiteiten, openbare bijeenkomsten, erediensten of aanbidding. Die vonden zes dagen per week plaats, maar op de zevende dag hielden ze op. Er werd geen vuur aangestoken, er kwam geen rook uit de huizen, er werd geen eten bereid, er werden geen reizen ondernomen, er werd niets gekocht, er werd niets verkocht, er werden geen lasten gedragen en er werd geen werk verricht door lastdieren.

Als de vreemdeling om uitleg vroeg, kreeg hij te horen dat dit iets was dat God aan het volk Israël had gegeven en dat dit hen onderscheidde van alle andere volken op aarde. Dit symbool kon alleen effectief zijn als een heel volk zich eraan hield. Als één persoon zich er niet aan hield, bedierf dat het getuigenis voor het geheel.

Het onbuigzame karakter van de sabbatwet blijkt uit de gebeurtenis die wordt beschreven in Numeri 15:32-36:

“Terwijl de Israëlieten in de woestijn waren, betraptten zij iemand, die op de sabbatdag aan het houtspikkelen was, en zij, die hem betrapt hadden, terwijl hij aan het houtspikkelen was, brachten hem tot Mozes en Aäron en de gehele vergadering; dezen stelden hem in bewaring omdat nog niet bepaald was wat met hem gedaan moest worden.

Toen zeide de HERE tot Mozes: Die man zal zeker ter dood gebracht worden; de gehele vergadering zal hem buiten de legerplaats stenigen. Toen leidde de gehele vergadering hem buiten de legerplaats, en zij stenigden hem, zodat hij stierf - zoals de HERE Mozes geboden had.”

Dit lijkt misschien ongewoon streng en het heeft bij velen het gevoel gewekt dat de wet onbuigzaam en hard is. Maar het ging om een opzettelijke en moedwillige zonde. Er was geen excuus voor. De sabbatwet in Israël was een door God gegeven wet aan het volk. Het werd niet aan het individu overgelaten. Hij kon niet kiezen of hij de sabbat zou houden of niet. Als hij die niet hield, kreeg hij de zwaarste straf.

Ondanks de duidelijkheid van alle uitspraken van God over de wet die aan Israël gegeven is, zijn er velen die beweren dat deze universeel van toepassing is. Er wordt aangevoerd dat, aangezien Exodus 20:1 begint met de woorden “En God sprak al deze woorden”, dit de wet van toepassing maakt op ieder mens. Er wordt geleerd dat het gebruik van het woord Elohim hierop wijst en dat als de naam Yahweh gebruikt zou zijn, de wet beperkt zou zijn tot Israël. Ik heb veel respect voor sommigen die dit onderwijzen, maar ik beschouw deze leer als een vergissing. Ongeveer hetzelfde vinden we in Exodus 6:2, maar de waarheden die daarop volgen kunnen niet universeel van toepassing zijn. Bovendien is een dergelijke conclusie erg zwak in vergelijking met sommige van de buitengewoon krachtige uitspraken van het Woord van God.

In Deuteronomium 4:7-8 staan twee grote vragen die de bijzondere relatie tussen de wet en Israël en tussen Israël en de wet uiteenzetten. De eerste vraag is:

“Immers welk groot volk is er, waaraan de goden zó nabij zijn als de HERE, onze God, telkens als wij tot Hem roepen?”

Er kan maar één antwoord op deze vraag zijn. Er was *geen* ander volk zo groot als Israël. God was geen enkel ander volk zo nabij als Hij hen was. **Zij waren zijn volk, Hij was hun God.**

De tweede vraag betreft de wet: **“En welk groot volk is er, dat INZETTINGEN EN VERORDENINGEN heeft zo rechtvaardig, als heel deze wet, die ik u heden voorleg?”**

Het antwoord op deze vraag is dat geen enkel ander volk een wet had die vergelijkbaar was met die van het volk Israël. Als alle volken deze inzettingen en verordeningen zouden hebben, zou de vraag van Mozes bijna belachelijk zijn. In feite zijn dit geen vragen. Ze werden niet gesteld om een antwoord te krijgen. Het zijn grote uitspraken over de waarheid in de vorm van een retorische vraag om ze extra te benadrukken.

Sommigen zouden hier een onderscheid willen maken tussen de 'morele wet' en de 'ceremoniële wet'. Zij stellen dat elk volk de tien geboden had, maar dat alleen Israël de daaropvolgende 'ceremoniële wet' had.

In verband hiermee wil ik op de volgende feiten wijzen. In Deuteronomium 4:8 spreekt Mozes over de inzettingen en verordeningen die Israël heeft en die hen groter maken dan enig ander volk, en die hij die dag voor hen zou herhalen. In Deuteronomium 5:1 begint hij met het opnoemen van deze inzettingen en verordeningen en daarin vinden we de tien geboden.

De wet van Mozes was altijd een geheel. Er is geen goddelijke autoriteit om deze wet op te splitsen in 'morele' en 'ceremoniële' wetten. In Romeinen 7:7 wordt "gij zult niet begeren" "de wet" genoemd, en in I Corinthiërs 9:9 wordt "Gij zult een dorsende os niet muilbanden" de wet genoemd. Bovendien zijn de allerhoogste morele wetten te vinden in wat gewoonlijk de ceremoniële wet wordt genoemd. Zie **Leviticus 18; 19; 20**.

Onder die inzettingen en verordeningen die geen enkel ander volk bezat en die de basis vormden voor de grootheid van Israël, vinden we deze woorden:

"Onderhoud de sabbatdag, dat gij die heiligt, zoals de HERE, uw God, u geboden heeft" (Deut.5:12);

"Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag is de sabbat van de HERE, uw God; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw rund, noch uw ezel, noch uw overige vee, noch de vreemdeling die in uw steden woont, opdat uw dienstknecht en uw dienstmaagd rusten zoals gij" (Deut.5:13-14);

"... gij zult gedenken, dat gij dienstknechten in het land Egypte geweest zijt, en dat de HERE, uw God, u vandaar heeft uitgeleid met een sterke hand en met een uitgestrekte arm; daarom heeft u de HERE, uw God, geboden de sabbatdag te houden" (Deut.5:15).

Alleen door het Woord van God op zeer grove wijze te verwringen en te verdraaien, kan het worden gebruikt om te leren dat God de sabbat aan een ander volk dan het volk Israël heeft gegeven, of dat deze ooit aan iemand anders is gegeven voordat deze kort na hun bevrijding uit Egypte aan Israël werd gegeven.

Er zijn twee gedeelten die de waarheid hiervan zonder enige twijfel bevestigen voor degenen die zulke zaken door het Woord van God laten beslechten. De eerste is afkomstig uit de belijdenis van de priesters en Levieten onder Nehemia. Dit gedeelte stelt definitief vast wanneer de sabbat aan Israël werd gegeven.

"Op de berg Sinai zijt Gij nedergedaald en hebt met hen gesproken uit de hemel, en hun rechtvaardige verordeningen, betrouwbare wetten, goede inzettingen en geboden gegeven. Ook hebt Gij hen uw heilige sabbat doen kennen en hun geboden, inzettingen en een wet gegeven door de dienst van uw knecht Mozes" (Neh.9:13-14).

Het andere gedeelte is Ezechiël 20:10-12. **"Ik leidde hen uit het land Egypte en bracht hen in de woestijn. Ik gaf hun mijn inzettingen en maakte hun mijn verordeningen bekend - de mens die ze opvolgt, zal daardoor leven. Ook gaf Ik hun mijn sabbatten als een teken tussen Mij en hen, opdat zij zouden weten, dat Ik, de HERE, hen heilig."**

Hiermee is ons onderzoek naar alle belangrijke gedeelten in het Oude Testament die betrekking hebben op de vraag van de sabbat afgerond. Alle Schriftgedeelten zijn bekeken en gepresenteerd in de volgorde waarin ze in het Woord van God voorkomen. Er is geen zorgvuldige selectie gemaakt van enkele teksten om een bepaald standpunt te onderbouwen. Deze verzen vertellen ons zonder enige twijfel dat de zevende dag Gods sabbat der sabbatten is en dat deze aan het volk Israël werd gegeven als een teken tussen Hem en dat volk. Alleen blinde vooroordelen en totale minachting voor de duidelijke leer van het Woord kunnen iemand ertoe brengen deze

grote waarheden te nemen en ze toe te passen op de volken van welke tijd dan ook, of ze nu gelovigen zijn of niet.

Terwijl ik dit schrijf, ligt er voor mij een boek dat beweert bepaalde regels voor de uitleg van de Schrift uiteen te zetten. De meeste van deze regels zijn on-Bijbels en vormen een ideale leidraad voor mensen die een manier zoeken om de Bijbel te laten onderwijzen wat zij denken dat hij zou moeten onderwijzen en ze zouden een echte hulp moeten zijn voor hen die naar het Woord van God gaan om steun te vinden voor een vooropgezet idee of een traditioneel geloof.

Dit boek leert dat “beloften die in de Schrift aan bepaalde personen zijn gedaan, kunnen worden toegepast op alle ware gelovigen”. Het zegt ook dat “hoewel de Schrift in de eerste plaats tot bepaalde mensen is gericht, haar waarheden en wetten universeel van toepassing en eeuwigdurend zijn. Daarom lezen we, wat we ook in de Bijbel lezen, datgene wat God tot ons als individuen richt”.

Deze twee principes worden aanvaard door de meeste mensen die beweren leraren van het Woord te zijn en ze worden over het algemeen in praktijk gebracht door de meeste belijdende christenen. En het is juist de aanvaarding en toepassing van deze valse principes van Bijbeluitleg die alle verwarring, verdeeldheid en controverses hebben veroorzaakt onder mensen die de Bijbel als een openbaring van God aanvaardden. Dit is werkelijk het werk van een vijand, want alleen een vijand van de waarheid kon ervoor zorgen dat dergelijke principes algemeen werden aanvaard, die Gods grote principe van uitleg – **“het Woord der waarheid recht snijden”** (zie II Tim.2:15) – volledig terzijde schuiven.

Degenen die de ‘beloften aan bepaalde personen’ nemen en deze op zichzelf proberen toe te passen, kunnen alleen maar verwarring oogsten met zulke pogingen. Ze pakken een belofte die de aarde belooft en vervolgens een die de hemel belooft. Als gevolg daarvan weten ze niet of hun toekomstige thuis op aarde of in de hemel is. Bovendien maken ze zich schuldig aan de geestelijke misdaad de beloften voor zichzelf claimen, terwijl ze de waarschuwingen en dreigementen van het oordeel overlaten aan degenen tot wie ze gericht waren. Ze dwalen door de Schrift en onderzoeken de grote waarheden ervan achteloos, nemen alles wat aantrekkelijk lijkt voor zichzelf en weigeren het onaantrekkelijke te accepteren door te zeggen dat het niet aan hen gericht was. Ze beweren dat de wetten van de Schrift universeel en eeuwigdurend van toepassing zijn, en dat wat ze daar lezen tot hen gericht is, maar ze nemen alleen de wetten over die in overeenstemming zijn met hun ideeën en tradities, en laten de rest achter alsof God ze nooit heeft uitgesproken.

Een voorbeeld hiervan zien we in de titels boven de hoofdstukken die in veel Engelse Bijbels voorkomen. Boven Jesaja 29 hebben ze geschreven: “Gods zware oordeel over Jeruzalem” en “de zinloosheid en diepe hypocrisie van de Joden”; terwijl ze boven het volgende hoofdstuk, Jesaja 30, hebben geschreven: “Gods barmhartigheid jegens zijn kerk”. Dit bewijst dat hun werkelijke interpretatieprincipe was: “Als het slecht is, laat het dan voor Israël; als het goed is, neem het dan voor jezelf.”

Het toe-eigenen van waarheden in de Schrift die over Israël zijn geschreven, is een vruchtbare bron van verwarring onder belijdende christenen. Zodra de gelovige op de ernst van deze dwaling is gewezen, wordt het een opzettelijke en bewuste zonde als hij daarmee doorgaat. Het is altijd onze plicht om elke uitspraak in de Bijbel te aanvaarden als een openbaring van de waarheid, maar tegelijkertijd moeten we ook de nodige aandacht schenken aan de mensen over wie het geschreven is.

De sabbat werd aan het volk Israël gegeven als een teken tussen hen en Yahweh. Het is geestelijke fraude wanneer een individu of een groep deze grote gave misbruikt en het als een teken tussen zichzelf en Yahweh beschouwt.

Er zijn mensen die beweren dat we in deze periode, waarin Israël “Lo-Ammi” of “niet Mijn volk” is, het recht hebben om ons te haasten en alle kostbare voorrechten en gaven die God hen ooit heeft gegeven, weg te nemen. Dit is een ernstige dwaling, want de gaven en roepingen van God zijn onherroepelijk.

Het lijkt mij dat dit soort redeneringen bijna net zo verdorven is als wat we in dit land vaak zien in een andere kwestie. In de regel zal de auto van iemand zelden worden lastiggevallen, waar hij die ook achterlaat. Maar als

die auto bij een ongeluk betrokken raakt en de eigenaar naar het ziekenhuis wordt gebracht, zal die auto, als er niet op wordt gelet, stukje bij beetje worden weggehaald tot er niets anders dan het chassis overblijft.

In deze tijd waarin Israël wordt gestraft voor haar zonden, kunnen de dingen die God haar heeft gegeven niet door anderen worden toegeëigend. God waakt over alles wat Hij haar heeft toevertrouwd, zelfs terwijl zij zijn straf ondergaat. Als onderdeel van haar lijden is haar sabbat opgeheven:

“Ik zal doen ophouden al haar vreugde, haar feest, haar nieuwemaansdag en haar sabbat, ja, al haar hoogtijden” (Hos.2:10).

De sabbat kan alleen volledig en op de juiste wijze door Israël worden nageleefd als zij in haar eigen land onder haar eigen regering leeft. Als Israël nu probeert haar sabbat te houden, zal zij daarin geen erkenning van God krijgen. Alle mogelijkheden om de sabbat op de juiste wijze te vieren kwamen ten einde toen Gods gezant verkondigde “dat het heil Gods naar de heidenen is gezonden” (Hand.28:28). Hetzelfde hoofdstuk dat vertelt over het ophouden van Israëls sabbat, vertelt echter ook over haar volledige herstel. Lees Hosea 2:14-22, waarvan het laatste vers zegt:

“Dan zal Ik haar voor Mij zaaien in het land, en Mij ontfermen over Lo-Ruchama, en tot Lo-Ammi zeggen: Gij zijt mijn volk. En hij zal zeggen: Mijn God!”

Mensen die zich de sabbat van Israël toe-eigenen, leren gewoonlijk dat God voor eens en voor altijd met Israël heeft afgerekend. Omdat zij de aard van Gods genade niet kennen, redeneren zij dat de zonden van Israël haar voor altijd van Yahweh hebben afgesneden. De Schrift geeft hierop het perfecte antwoord:

“Zo zegt de HERE, die de zon overdag tot een licht geeft, die de maan en de sterren verordent tot een licht des nachts, die de zee opzweept, dat haar golven bruisen, wiens naam is HERE der heerscharen:

Als deze verordeningen voor mijn ogen zullen wankelen, luidt het woord des HEREN, dan zal ook het nageslacht van Israël ophouden al de dagen een volk te zijn voor mijn ogen.

Zo zegt de HERE: Als de hemel boven te meten is en de fundamenten der aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen om al hetgeen zij gedaan hebben, luidt het woord des HEREN” (Jer.31:35-37).

De sabbat in de Evangeliën

Het Evangelie van Mattheüs is een directe voortzetting van de geschiedenis van het Oude Testament. De bedeling, het volk, het land en de stad zijn identiek aan die in het boek Maleachi. De Messias die in het Oude Testament aan Israël werd beloofd, komt volledig tot uiting wanneer we de vier evangeliën lezen. Hij was een Israëliet, Hij werd geboren uit een vrouw en Hij was onderworpen aan de wet.

Het lijkt geen twijfel dat de Here Jezus de zevende dag als sabbat in acht nam gedurende de drieëndertig jaar dat Hij op aarde verbleef. Dat wil zeggen, Hij nam deze in acht voor zover dat voor een individu mogelijk was. Aangezien de sabbat een nationale aangelegenheid was, kon deze alleen door een natie naar behoren in acht worden genomen. Onze Heer vond dat de naleving van de sabbat was bedolven onder rabbijnse ontwijkingen en beperkingen, waar Hij geen acht op sloeg. Dit leidde ertoe dat Hij door de religieuze autoriteiten van zijn tijd werd beschuldigd van het schenden van de sabbat. In verband met de beperkingen die door de Farizeeën werden opgelegd, zei Hij:

“De sabbat is gemaakt om de mens, en niet de mens om de sabbat. Alzo is de Zoon des mensen heer ook over de sabbat” (Marc.2:27-28).

Sommige mensen beweren dat deze uitspraak de verplichting om de sabbat te houden uitbreidde tot alle mensen, maar aangezien de sabbat in geen enkele eerdere of latere tekst van de Schrift op de heidenen wordt toegepast, lijkt het inderdaad vreemd dat een universele uitbreiding van de sabbat in zulke dubbelzinnige bewoor-

dingen zou zijn gedaan. In het Grieks staat het bepaalde lidwoord voor beide keren dat het woord 'mens' voorkomt, waardoor het 'de mens' wordt, dat wil zeggen de mens aan wie het gegeven was. Bovendien wordt het woord 'mens' meer dan 300 keer in het Oude Testament gebruikt wanneer het alleen naar Israël verwijst. De Farizeeën hadden de sabbat boven het welzijn van de mens geplaatst en in strijd met het welzijn van de mens. Christus zette dit recht.

Zij die van mening zijn dat de correcte manier waarop een waarlijk christelijk leven geleid kan worden, het leven van Christus na te volgen is, zijn geneigd te denken dat Hij ook nagevolgd moet worden als het gaat om de viering van de sabbat. Maar zij moeten wel bedenken dat Hij op de achtste dag besneden werd (Lucas 2:21), dat Hij het Pascha vierde (Lucas 2:42; 22:15), dat Hij nooit trouwde, nooit een huis had en dat Hij zijn dienst en bediening beperkte tot het volk van Israël (Mattheüs 15:24). Het leven van een Israëliet die onder de wet leefde, kan geen voorbeeld zijn voor een heidense gelovige die leeft onder de huidige bedeling van de genade Gods. Het feit dat Christus de zevende dag als sabbat vierde, maakt dit op geen enkele wijze tot een verplichting voor zijn volk onder Gods huidige bestuur.

De sabbat in de Handelingentijd

In de Handelingentijd worden door God twee groepen gelovigen duidelijk geïdentificeerd. Deze worden "gelovige Joden" (Handelingen 21:20) en "gelovige heidenen" (Handelingen 21:25) genoemd. Wat Gods wil was voor de ene groep, was niet noodzakelijkerwijs ook Gods wil voor de andere groep. Dit verklaart waarom Paulus zich zo fel verzette tegen de pogingen om Titus te besnijden (Gal.2:3-5) en vervolgens de besnijdenis van Timotheüs toestond (Hand.16:1-4). In I Corinthiërs 7:18-20 gebod God deze twee groepen om gescheiden te blijven en zich daarnaar te gedragen.

Gedurende de Handelingentijd bleven de gelovige Joden de door God gegeven sabbat in acht nemen, maar de gelovige heidenen hadden geen dag om in acht te nemen. Toen sommigen van hen probeerden een dag in acht te nemen, werd dat scherp berispt door Paulus. Zie Galaten 4:10-11. Toen de Handelingentijd eindigde met de verkondiging dat "het heil Gods naar de heidenen is gezonden", hield de sabbat van Israël op te bestaan en zal deze niet aan hen worden teruggegeven voordat het heil Gods naar Israël terugkeert. Dit vindt plaats vóór de vestiging van Israël in het Koninkrijk, zoals te zien is in Mattheüs 24:20.

Tegenwoordig zien we een aantal oprechte mensen die de zevende dag van de week als sabbat proberen te houden. Ze zijn soms geneigd om nogal kritisch te zijn tegenover mensen die de zondag houden en ze gaan zelfs zo ver dat ze zeggen dat allen die de zevende dag houden "het zegel van God" hebben ontvangen, terwijl allen die de zondag houden "het merkteken van het beest" hebben ontvangen. Dit getuigt van een volledig gebrek aan begrip van wat met het "zegel van God" en "het merkteken van het beest" bedoeld wordt. Ik weet niet welke plaats zij zouden toekennen aan oprechte en eerlijke gelovigen die zeven dagen per week nederig voor hun God wandelen en geen dagen, tijden of jaren in acht nemen.

In al dit gepraat over het 'houden' en 'vieren' van de sabbat en de eerste dag, valt altijd op dat niemand de moeite neemt om te definiëren wat er precies wordt bedoeld met dat 'houden' en 'vieren'. Sommigen hebben gezegd dat de dag die je viert, de dag is waarop je niet werkt. Ik ken echter veel mensen die nooit op zaterdag of zondag werken. Vieren zij beide dagen? Anderen lijken het idee te hebben dat de dag die je in acht neemt de dag is waarop je 'naar de kerk gaat'. Dit is even belachelijk als kinderachtig. Daarom zien we dat mensen die beweren de zevende dag in acht te nemen, druk bezig zijn met het leiden van diensten, het prediken van het evangelie en het ondernemen van vele activiteiten van deze aard. Ze rechtvaardigen dit door een onderscheid te maken tussen wereldlijk werk en heilig werk, een onderscheid waar het Woord van God niets van weet.

De kwestie van de zondag

Op dit punt aangekomen, denk ik dat veel lezers van deze brochure zich zullen afvragen: “Maar hoe zit het dan met zondag? Is dat een dag die in acht moet worden genomen?” Om deze vragen te beantwoorden, moeten we drie ideeën bekijken die op dit moment gangbaar zijn.

Het eerste idee is dat de sabbatdag is veranderd van de zevende dag naar de eerste dag van de week en dat het daarom voor alle mensen, en in het bijzonder voor alle belijdende christenen, verplicht is om de zondag als een “christelijke sabbat” te houden. Bovendien wordt gesteld dat de regels die golden voor het houden van de sabbat op de zevende dag, nu zijn overgedragen naar de sabbat op de eerste dag.

Het tweede idee is dat er een nieuwe sabbat is gegeven en dat zaterdag de joodse sabbat blijft, maar dat zondag is gegeven als de christelijke sabbat.

Ten slotte is er het idee dat de eerste dag van de week (zondag), hoewel het in geen enkele zin van het woord een sabbat is, “de dag des Heren” is en door alle belijdende christenen moet worden gehouden of nageleefd. In de regel wordt algemeen aangenomen dat deze viering niet gepaard gaat met het staken van alle activiteiten, maar met samenkomsten, aanbedding en prediking.

Dat zijn de drie ideeën die het meest gangbaar zijn ten aanzien van de zondag, dus laten we ze eens op een rijtje zetten.

1. Nergens in het Woord van God is er een hint, aanwijzing of suggestie te vinden dat de sabbatdag is veranderd van de zevende dag naar de eerste dag van de week. Bovendien, zelfs als een dergelijke verandering zou kunnen worden aangetoond, zou de sabbat nog steeds het bijzondere bezit van het volk Israël zijn. Als ik iemand inhuur om elke woensdag voor mij te werken en later zijn werkdag verander naar donderdag, betekent dat op geen enkele manier dat ik de baan aan iemand anders heb gegeven. Er is in het hele Nieuwe Testament geen enkele tekst te vinden die ook maar enigszins suggereert dat de sabbat is veranderd, of dat deze Israël is ontnomen en aan iemand anders is gegeven.

De pogingen die worden ondernomen om de regels die zijn gegeven om de naleving van de sabbat van Israël te reguleren, te gebruiken als richtlijn voor de naleving van de zondag, zouden belachelijk zijn als deze zaak niet zo ernstig was. Er wordt slechts een heel klein deel van de regels overgenomen, wat op zich al blijk geeft van pure eigenzinnigheid, en het bestempelt iedereen die dit doet als iemand die de wet slechts gedeeltelijk aanvaardt, wat veel erger is dan helemaal geen aanvaarding. Iemand die “Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt” aanhaalt alsof dit over de eerste dag van de week (zondag) wordt gezegd, maakt zich schuldig aan het verdraaien van het Woord van God en laat het iets zeggen wat het nooit heeft gezegd. Ik heb evenveel recht om dat aan te halen alsof het over woensdag wordt gezegd, als iemand dat heeft om het aan te halen alsof het over zondag wordt gezegd.

Hij die de eerste dag van de week in acht neemt vanwege wat God heeft geboden aangaande de zevende dag van de week, of wiens naleving op enigerlei wijze wordt beïnvloed door de wet die God heeft gegeven via Mozes, is zowel op grond van de rede als op grond van de Schrift verplicht om elk aspect van de zevende dag sabbat na te leven, evenals de hele Mozaïsche wet. Bijvoorbeeld, degene die ook maar één aspect van de sabbatviering overneemt op grond van het feit dat het door de wet is geboden, is door diezelfde wet verplicht om nooit een vuur te maken of aan te steken in zijn woning op de sabbatdag, ongeacht welke dag hij de sabbat noemt.

Er bestaat in het Woord van God niet zoiets als de “christelijke sabbat”, en niemand kan een “sabbatschender” worden genoemd, ongeacht wat hij op de eerste dag van de week doet. Deze woorden kunnen schokkend en pijnlijk zijn voor velen die niet in het Woord onderwezen zijn over deze zaken, maar wanneer het gaat om de volledige en juiste weergave van de waarheid van God, kun je niet stilstaan bij de vraag of iemand hierdoor mogelijk geschokt of bedroefd zal zijn.

2. Het idee dat er een nieuwe of extra sabbat is gegeven, is ook vreemd aan het Woord van God. Dit is een vaststaande gedachte bij veel mensen, maar het is een menselijke opvatting die geen Bijbelse autoriteit heeft.

Als het waar is, zouden zij die deze opvatting hebben geen moeite moeten hebben om een duidelijke uitspraak uit de Bijbel te geven waarin de gedachte van een nieuwe of extra sabbat duidelijk wordt gemaakt. De gangbare praktijk om de zondag als sabbatdag aan te duiden is volkomen ongegrond en komt voort uit een gebrek aan voldoende aandacht voor wat de Bijbel leert. Het onthult gedachten en woorden die zijn gevormd door menselijke tradities, die niet zijn hervormd en verfijnd door het Woord van God. Niemand die de vermaning: “Houd als voorbeeld de gezonde woorden vast” gehoorzaamt, zal dit doen (II Timotheüs 1:13, Naardense Bijbel 2024).

3. “Maar”, zou iemand kunnen zeggen, “de Bijbel spreekt toch over de eerste dag van de week.” Natuurlijk doet hij dat, net zoals hij spreekt over de tweede, derde, vierde, vijfde en zesde dag van de week. Dat betekent op zich niets. Wat hij zegt over “de eerste dag van de week” is belangrijk, maar de loutere vermelding, hoe vaak ook, heeft geen betekenis. Veel mensen hebben het gevoel dat alles vaststaat, dat hun geloof op een zeker fundament rust, wanneer ze zeggen: “De Bijbel spreekt over de sabbat” of “De Bijbel spreekt over de eerste dag van de week” of “De Bijbel spreekt over de doop”. Uit zulke feiten kan niets worden afgeleid, maar uit wat er over deze onderwerpen wordt gezegd, kan veel waarheid worden gevonden.

De Statenvertaling van de Bijbel spreekt acht keer over de “eerste dag der week”. Maar voordat iemand op basis van deze uitspraak conclusies trekt, lijkt het me verstandig om deze vertaling te vergelijken met het origineel, zodat men niet uitgaat van een misleidende vertaling. Ik ben ervan overtuigd dat de uitdrukking *MIA TŌN SABBATŌN*, wanneer deze correct wordt vertaald, “één van de sabbatten” betekent en niet “de eerste dag van de week”. *MIA* betekent één, niet eerste. Het woord *PRŌTOS* betekent eerste, maar dat komt hier niet voor. *SABBATŌN* is meervoud en betekent sabbatten, niet ‘week’.

Maar zelfs als de vertaling correct zou zijn, leren de feiten die in de acht gevallen waarin deze uitdrukking voorkomt, niet dat zondag een dag is die in acht moet worden genomen. De teksten stellen dat onze Heer op die dag opstond, dat bepaalde discipelen op die dag bijeenkwamen om het brood te breken (wat ze de volgende dag óók deden – Hand.20:7-11) en dat er op die dag giften apart gezet moesten worden in afwachting van een bezoek van Paulus. Op basis van deze schaarse feiten en omstreden vertaling is een groot bouwwerk opgetrokken dat bedoeld is om van de zondag een dag te maken die door iedereen die het geloof in Christus belijdt, moet worden geëerbiedigd of gehouden. De viering ervan als een heilige dag is uitsluitend gebaseerd op menselijke geboden en niet op enige instructie van God. Er is geen enkele regel in de Schrift te vinden die de viering ervan als een dag voor de Heer toestaat, suggereert of voorschrijft.

Mensen die beweren dat het een dag is die aan de Heer moet worden gewijd, zouden ons moeten kunnen vertellen waar we Gods instructies kunnen vinden over hoe we deze dag moeten houden of vieren. Moeten we dan onze eigen regels bedenken en vervolgens iedereen die weigert zich te houden aan onze zelfopgelegde regels voor het eerbiedigen van een bepaalde dag, bestempelen als een “sabbatschender”?

Velen vinden steun voor de naleving van de zondag in de term ‘de dag des Heren’ in Openbaring 1:10. Zij vatten dit op als zou Johannes op zondag ‘in de Geest’ zijn geweest en deze dag ‘de dag des Heren’ hebben genoemd.

Wanneer iemand zegt dat ‘de dag des Heren’ uit Openbaring 1:10 de eerste dag van de week is, wordt deze bewering alleen ondersteund door het gezag van de spreker, want het is een uitspraak die niet kan worden bewezen. Ik heb evenveel recht om te zeggen dat het verwijst naar dinsdag als iemand heeft om te zeggen dat het verwijst naar zondag, aangezien er niets in de tekst staat dat aangeeft dat het naar een bepaalde dag van de week verwijst.

“Maar”, zal iemand tegenwerpen, “je bent lachwekkend – dinsdag kan onmogelijk de dag des Heren zijn.” Als antwoord vraag ik: “Van wie is die dan?”

En als Johannes op zondag ‘in de Geest’ was, hoe was zijn toestand dan op zaterdag of maandag? De waarheid is dat Johannes door de Geest werd meegevoerd naar de grote Dag des Heren en de dingen zag die zullen gebeuren wanneer die dag op aarde aanbreekt.

Het is mijn overtuiging dat we alleen door volledig de waarheid te aanvaarden en daarin te wandelen, namelijk dat de sabbat aan Israël toebehoort en dat de zondag nooit door God aan iemand is gegeven als een dag om te

vieren, in harmonie kunnen wandelen met de waarheid die wordt onderwezen in Romeinen 14:5-6, Colossenzen 2:16 en Galaten 4:10-11.

“Deze immers stelt de ene dag boven de andere, gene stelt ze alle gelijk. Ieder zij voor zijn eigen besef ten volle overtuigd. Wie aan een bepaalde dag hecht, doet het om de Here, en wie eet, doet het om de Here, want hij dankt God; en wie niet eet, laat het na om de Here en ook hij dankt God” (Rom.14:5-6).

Deze verzen geven overvloedig bewijs dat voor deze heidenen, tot wie deze woorden zijn gericht, geen enkele dag boven een andere stond. Als iemand toen, of iemand nu, één dag aan de Heer wil wijden, heeft hij het volste recht om dat te doen. Maar hij mag het Woord van God niet verdraaien om Bijbelse onderbouwing voor zijn praktijk te vinden. Die dag kan zaterdag, zondag of maandag zijn en het resultaat zal zijn dat God meer van zijn tijd krijgt, alleen maar omdat hij één dag aan Hem heeft gewijd. In dit land is zondag door de gewoonte het meest geschikt voor dit doel. Het is geen zonde om zondag aan de Heer te geven als zijn dag, of om Hem alle dagen te geven zonder dat een van die dagen een speciale betekenis heeft.

“Laat dan niemand u blijven oordelen inzake eten en drinken of op het stuk van een feestdag, nieuwe maan of sabbat” (Col.2:16).

Als mensen ons veroordelen omdat we een dag die zij als sabbat beschouwen niet in acht nemen, laten we dan hun oordeel behandelen met alle stille geringschatting die het verdient. We kunnen hun harde oordelen rechtstreeks aanvechten bij de troon van God en hun oordeel zal door Hem worden teruggedraaid.

“Dagen, maanden, vaste tijden en jaren neemt gij waar. Ik vrees, dat ik mij wellicht tevergeefs voor u ingespannen heb” (Gal.4:10-11).

Voor velen is het christendom een systeem van volledig menselijke werken, waarin de mens iets voor God doet en daarmee verdiensten voor God verwerft. Alles draait om hen en hun werken, en de grote waarheid dat al Gods samenkomen in Christus, wordt door hen niet begrepen. Ze maken alles van “Gods heilige kerk”, waartoe zij behoren; “Gods heilige verordeningen”, die zij hebben gekozen; “Gods heilige geboden”, die zij nooit meer dan gedeeltelijk naleven; en “Gods heilige sabbat”, de dag waarop zij in plaats van te gaan werken naar de kerk gaan. Deze vier dingen vormen de totale som van hun religie, en wanneer ook maar één deel daarvan wordt aangetast, hebben zij het gevoel dat iemand het fundament aanvalt waarop hun ‘hoop op de hemel’ is gebaseerd.

In het bestuur van God waaronder wij nu leven, is de enige dienst die iemand voor God kan verrichten het verkondigen van het Woord van God. Hiervoor kunnen vele middelen worden gebruikt, maar wie het Woord van God niet verkondigt, verricht geen dienst aan God.

Als student en leraar van de Heilige Schrift werk ik met het Woord van God en het leven van mensen. Mijn doel met mensen is om hen door het Woord tot een volwassen, individuele en persoonlijke relatie met God, de Zoon van God en het Woord van God te brengen. Deze relatie heeft in haar volste uitdrukking niets te maken met het vieren van een bepaalde dag, of dat nu zaterdag, zondag, Pasen of Kerst is. Ik wil niets te maken hebben met dat soort bediening om iets te zijn of iets te doen op één dag van de week of één dag van het jaar.

Om dit doel te bereiken, moeten alle gedachten over het vieren van dagen uit mijn eigen leven, bediening en dienst worden geweerd. Ik moet verkondigen wat het Woord over zulke dingen verkondigt. Ik zal nooit iemand wijzen op een dag die gevierd moet worden, een verordening die moet worden uitgevoerd of een organisatie waar men lid van moet worden. Ik zal hen wijzen op de Zoon van God, de Here Jezus Christus, in Wie “al de volheid der godheid lichamelijk” woont. Ik zal de buitengewoon kostbare waarde van puur geloof in Hem naar voren brengen, een geloof dat ontdaan is van alle religieuze uiterlijkheden, rituelen, ceremonies, vieringen en sacramenten – alleen Christus en Hem alleen. Hij is degene Die zo'n vertrouwen waard is.

Tot slot

Tot slot voel ik mij geneigd te zeggen dat ik, net zoals ik een zeer duidelijk respect en achting heb voor nationale instellingen zoals het ambt van de president van de Verenigde Staten en nationale heiligdommen zoals Mount Vernon, het Lincoln Memorial en het Graf van de Onbekende Soldaat, ook een zeer duidelijk respect en achting heb voor de nationale instelling van de zondag als rustdag. Het is een kenmerkend aspect van ons nationale leven geworden en ik vertrouw erop dat dit aspect zal worden voortgezet en benadrukt. Eén rustdag op de zeven is een goede zaak, maar om te zeggen dat het een door God opgelegde verplichting is, gaat verder dan wat er geschreven staat. We mogen het Woord van God niet aantasten om een praktijk te ondersteunen die wij als goed beschouwen.